

Vergaderjaar 2021–2022

35 538

Tijdelijke bepalingen in verband met de inzet van een notificatieapplicatie bij de bestrijding van de epidemie van covid-19 en waarborgen ter voorkoming van misbruik daarvan (Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19)

AC

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 12 mei 2022

De leden van de vaste commissies J&V¹, VWS², en BiZa/AZ³ hebben kennisgenomen van de brief van 7 maart 2022⁴ waarbij het ontwerpbesluit houdende verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 (hierna: ontwerpbesluit) aangeboden werd.

Naar aanleiding hiervan is op 30 maart 2022 een brief gestuurd aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De Minister heeft op 11 mei 2022 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Backer (D66), De Boer (GL) (*voorzitter*), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Rombouts (CDA), Baay-Timmerman (50PLUS), Van den Berg (VVD), arbouw (VVD), Bezaan (PVV), De Blécourt-Wouterse (VVD), Dittrich (D66), Doornhof (CDA), Janssen (SP), Karimi (GL), Meijer (VVD), Nicolai (PvdD), Otten (Fractie-Otten) (*ondervoorzitter*), Recout (PvdA), Rietkerk (CDA), Veldhoen (GL), Van Wely (Fractie-Nanninga), Nanninga (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA), Talsma (CU) en Hiddema (Fractie-Frentrop).

² Samenstelling:

Ganzevoort (GL), Gerkens (SP), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Bredenoord (D66), Koole (PvdA), De Bruijn-Wezeman (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), Klip-Martin (VVD) (*voorzitter*), Vos (VVD), Dessing (FVD), Van Gorp (GL), Prast (PvdD), Van Pareren (Fractie-Nanninga) (*ondervoorzitter*), Prins (CDA), Vendrik (GL), Verkerk (CU), De Vries (Fractie-Otten), Van der Voort (D66), Keunen (VVD), Hermans (Fractie-Nanninga), Raven (OSF) en Karakus (PvdA).

³ Samenstelling:

Kox (SP), Ganzevoort (GL), De Boer (GL), Van Hattem (PVV), Pijlman (D66), Rombouts (CDA), Schalk (SGP), Koole (PvdA), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), Bezaan (VVD), Van den Berg (VVD), Crone (PvdA), Dittrich (D66) (*voorzitter*), Doornhof (CDA), Frentrop (Fractie-Frentrop), Meijer (VVD), Nicolai (PvdD) (*ondervoorzitter*), Rietkerk (CDA), Rosenmöller (GL), De Vries (Fractie-Otten), Keunen (VVD), Van der Linden (Fractie-Nanninga), Van Pareren (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Talsma (CU) en Dessing (FVD).

⁴ *Kamerstukken I 2021/22, 35 538, AB.*

BRIEF VAN DE VOORZITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID, VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT EN BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT/ALGEMENE ZAKEN EN HUIS VAN DE KONING

Aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Den Haag, 30 maart 2022

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid, voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 7 maart 2022⁵ waarbij u het ontwerpbesluit houdende verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 (hierna: ontwerpbesluit) heeft aangeboden. Naar aanleiding hiervan hebben de fractieleden van **GroenLinks** en de **PvdD** nog een aantal vragen.

Vragen en opmerkingen van de GroenLinks-fractieleden, mede namens de fractieleden van FVD en 50PLUS

De fractieleden van **GroenLinks** merken op dat de regering in de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit het volgende stelt: «Het aantal mensen dat via CoronaMelder andere gebruikers voor een mogelijke besmetting waarschuwde is tussen eind december 2021 en eind januari 2022 dan ook meer dan verdubbeld. Het aantal gedeelde sleutels bereikte in januari 2022 een recordhoogte.»⁶ Over welke aantallen gaat dit? Zou u het aantal waarschuwingen en gedeelde sleutels sinds oktober 2020 kunnen delen met de Kamer? Kunt u dit overzicht ook geven inzake het aantal downloads en kunt u inzicht geven hoe het aantal actieve gebruikers evolueert? Hoe wordt beoordeeld dat er sprake is van actieve gebruikers? Heeft u inzicht in de oorzaken dat 3,6 miljoen gebruikers de app niet meer actief gebruiken? Is dit technisch van aard of anderszins? Tot en met 20 februari 2022 hebben bijna 256.000 mensen naar aanleiding van een notificatie een test aangevraagd. Hoe verhoudt dit aantal zich tot het totaal aantal aangevraagde testen? Inmiddels hebben in totaal 348.970 mensen anderen gewaarschuwd via de app. Hoe verhoudt dit zich tot waarschuwingen via andere kanalen? Zijn er vooraf kwantitatieve criteria geformuleerd wanneer het gebruik van de CoronaMelder effectief is? Zijn er van tevoren prognoses geweest over de verwachte effectiviteit van de CoronaMelder?

De regering schrijft voorts het volgende in de nota van toelichting: «De inzet is om te komen tot een open, weerbare en schokbestendige samenleving. Daarbij is het aannemelijk dat een deel van de bestaande bronmaatregelen en basismaatregelen, in de huidige of andere vorm, een belangrijke rol blijven spelen.»⁷ In de komende periode wordt verkend of en, zo ja, hoe de CoronaMelder na begin juli een rol krijgt in de samenleving. Op basis van welke criteria gaat u dat beoordelen? Kunt u bevestigen dat u geen plannen heeft om de CoronaMelder voor andere virussen of ziekten in te zetten?

⁵ *Kamerstukken I 2021/22*, 35 538, AB.

⁶ *Kamerstukken I 2021/22*, 35 538, AB, bijlage Besluit houdende verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19, p. 2.

⁷ *Kamerstukken I 2021/22*, 35 538, AB, bijlage Besluit houdende verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19, p. 2.

Vragen en opmerkingen van de PvdD-fractieleden, mede namens de fractieleden van FVD, 50PLUS en de Fractie-Otten

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit hebben de fractieleden van de **PvdD** de volgende vragen.

Vraag 1

De motivering voor de verlenging is bijzonder kort: gelet op het hoge aantal besmettingen en de recente versoepelingen is de inzet van de CoronaMelder op dit moment nog steeds aangewezen.

Vraag 1a

Op welke wijze is de vraag of besmetting met het coronavirus onder de huidige omstandigheden een ernstig gevaar voor de volksgezondheid inhoudt, in de afweging omtrent de noodzaak en proportionaliteit van de verlenging betrokken?

Vraag 1b

Deelt u de opvatting van de fractieleden van de PvdD dat het faciliteren van een van overheidswege verstrekte app die de bewegingen van de persoon monitort met het oog op het mogelijk besmetten van anderen, met de nodige voorzichtigheid dient te geschieden, omdat dit zou kunnen worden beschouwd als een opmaat naar een zogeheten surveillancemaatschappij?

Vraag 1c

Welke dringende belangen die betrekking hebben op de noodzaak om een op dit moment heersende epidemie te beperken, doen zich naar uw oordeel voor die zo ernstig zijn dat zij het verlengen van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 noodzakelijk maken?

Vraag 2

In het briefrapport 2021–0092 van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, getiteld «CoronaMelder: modelstudie naar effectiviteit. Digitaal contactonderzoek in de bestrijding van COVID-19», wordt op pagina 3 opgemerkt dat in de periode van vier maanden van het onderzoek het volgende is gebleken: «De R-waarde (het gemiddeld aantal nieuwe besmettingen dat een besmet persoon veroorzaakt) was 12,7 procent lager door de combinatie van testen, het reguliere bron- en contactonderzoek en de CoronaMelder. De bijdrage van de app aan dit percentage is 0,3 procent. In de onderzochte periode gebruikte 16 procent van de Nederlanders de app.»

Vraag 2a

Als de bijdrage van de app blijkens het onderzoek nog geen 0,3% bedraagt, moet dan niet worden geconstateerd dat noodzaak en proportionaliteit van de voorgestelde verlenging ontbreekt?

Vraag 2b

Niet valt te ontkennen dat 0,3% bijdrage altijd nog meer is dan als de CoronaMelder er niet zou zijn. Als daarin voldoende grond zou kunnen worden gevonden om de CoronaMelder te handhaven, dan zou dat tot de bizarre redenering leiden dat er grond is om die CoronaMelder eeuwig te handhaven. Acht u zo'n redenering aanvaardbaar?

Vraag 3

Het rapport «Evaluatie CoronaMelder een overzicht na 9 maanden» van 28 mei 2021 heeft als ondertitel «Een kleine maar merkbare toegevoegde waarde tijdens de lockdown, met een groter potentieel bij een heropende samenleving». Inmiddels is de samenleving al enige tijd heropend en is er

sprake van een explosie van besmettingen blijkend uit testen van personen die een test hebben aangevraagd.

Vraag 3a

Welk percentage van degenen die een test hebben aangevraagd, betreft personen zonder klachten?

Vraag 3b

Welk percentage van de inwoners van Nederland met een leeftijd boven de 12 jaar had in 2022 de app «aanstaan»?

Vraag 3c

Heeft de regering na de rapporten van mei 2021 nader onderzoek laten verrichten naar de effectiviteit van de CoronaMelder?

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid, voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
M.M. de Boer

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
T. Klip-Martin

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning,
B.O. Dittrich

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 mei 2022

Bij brief van 30 maart 2022 heeft u mij de vragen doen toekomen van de fractieleden van GroenLinks, mede namens de fractieleden van FVD en 50PLUS, en van de leden van de PvdD-fractie, mede namens de fracties van FVD, 50PLUS en de Fractie-Otten, naar aanleiding van de voorhang van het ontwerpbesluit houdende verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 (hierna: het besluit).

Graag beantwoord ik hierbij de door deze leden gestelde vragen, waarvoor ik iets meer tijd heb moeten nemen in verband met nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van CoronaMelder. Hiervoor vraag ik graag uw begrip. Bij de beantwoording is de volgorde van de brief aangehouden en zijn de vragen genummerd. De vragen zijn in een cursief lettertype geplaatst, de beantwoording staat in gewone typografie.

Nadat ik de vragen van uw commissie heb ontvangen, is onder meer het quarantaineadvies voor nauwe contacten gewijzigd, waardoor een notificatie van CoronaMelder niet meer leidt tot een handelingsadvies. Daarnaast zijn er mede vanwege het beëindigen van confirmatietesten bij de GGD veel minder testresultaten die via CoronaMelder gedeeld kunnen worden en is ook het bron- en contactonderzoek (hierna: BCO) waaraan CoronaMelder ondersteunend is, afgeschaald. Dat maakt de inzet van CoronaMelder op dit moment niet langer noodzakelijk. Daarom heb ik zowel de Tweede Kamer als uw Kamer bij brief van 19 april 2022 geïnformeerd over de beëindiging van de inzet van CoronaMelder per 22 april 2022.⁸

Tegelijkertijd is het virus helaas niet weg en is niet uitgesloten dat in het najaar weer grootschaliger testen en BCO nodig is. Bijvoorbeeld omdat er zich onverhoopt toch weer een meer ziekmakende variant van het virus voordoet. Op dat moment kan de inzet van CoronaMelder wel weer van toegevoegde waarde zijn.

1.

De leden van de GroenLinks fractie, mede namens de FVD fractie en de 50PLUS fractie, merken op dat de regering in de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit het volgende stelt: «Het aantal mensen dat via CoronaMelder andere gebruikers voor een mogelijke besmetting waarschuwde is tussen eind december 2021 en eind januari 2022 dan ook meer dan verdubbeld. Het aantal gedeelde sleutels bereikte in januari 2022 een recordhoogte.»

Deze leden vragen over welke aantallen dit gaat en of het aantal waarschuwingen en gedeelde sleutels sinds oktober 2020 met de Kamer kan worden gedeeld.

Door de wijze waarop CoronaMelder is ontwikkeld, namelijk volgens *privacy by design*, kan niet worden bijgehouden hoeveel mensen een waarschuwing hebben ontvangen. Wel heb ik inzicht in het aantal sleutels dat is gedeeld. In de periode van 10 oktober 2020 tot 12 april 2022 hebben in totaal 450.735 mensen via CoronaMelder hun positieve test gedeeld en daarmee andere gebruikers van de app gewaarschuwd voor een

⁸ Kamerstukken II 2021/22, 25 295, nr. 1837.

mogelijke besmetting.⁹ In tabel 1 is het complete overzicht per maand opgenomen.

Tabel 1 – Aantal waarschuwingen via CoronaMelder

Maand	Aantal gedeelde sleutels per maand	Aantal gedeelde sleutels, cumulatief
okt-20	22.747	22.747
nov-20	23.048	45.795
dec-20	38.345	84.140
jan-21	22.313	106.453
feb-21	11.865	118.318
mrt-21	19.790	138.108
apr-21	21.911	160.019
mei-21	16.003	176.022
jun-21	2.704	178.726
jul-21	15.870	194.596
aug-21	3.448	198.044
sep-21	2.406	200.450
okt-21	7.958	208.408
nov-21	27.357	235.765
dec-21	21.837	257.602
jan-22	47.580	305.182
feb-22	57.139	362.321
mrt-22	81.854	444.175

Deze cijfers kunnen tevens worden geraadpleegd via het coronadashboard op coronamelder.nl. Daarin is per maand weergegeven hoeveel mensen CoronaMelder actief gebruikten, hoeveel mensen andere gebruikers van de app hebben gewaarschuwd, hoeveel mensen zich lieten testen na een notificatie van CoronaMelder, hoeveel van hen daadwerkelijk het coronavirus bleken te hebben, en hoeveel daarvan geen klachten hadden.¹⁰

2.

Voorname leden vragen tevens om een overzicht inzake het aantal downloads en inzicht in hoe het aantal actieve gebruikers evolueert.

CoronaMelder is sinds 16 augustus 2020 5.861.204 keer gedownload en in april 2022 waren er 2.297.311 actieve gebruikers van de app. Het aantal actieve gebruikers fluctueerde. Zo nam het aantal actieve gebruikers tussen juni 2021 en december 2021 af terwijl er in januari en februari 2022 weer een toename was: van 1.945.557 actieve gebruikers in december 2021 tot 2.429.568 in januari 2022 en 2.443.277 in februari 2022. In maart 2022 was het aantal actieve gebruikers weer gedaald tot 2.341.465.¹¹

3.

Verder vragen deze leden hoe wordt beoordeeld dat er sprake is van actieve gebruikers.

Omdat CoronaMelder zo privacy vriendelijk mogelijk is ingericht, is het niet mogelijk om te zien hoeveel actieve gebruikers er zijn. In plaats daarvan is geteld hoe vaak de lijsten met besmette codes door CoronaMelder-apps van de server zijn gedownload. Elke actieve CoronaMelder-app downloadt een unieke lijst namelijk maar één keer. Het aantal actieve gebruikers is zo niet te herleiden naar individuele personen. Alle CoronaMelder-apps checken meerdere keren per dag of de gebruiker van de app in de buurt is geweest van een besmet persoon die Corona-

⁹ In de antwoorden in deze brief wordt uitgegaan van de data die bekend waren op 12 april 2022.

¹⁰ CoronaMelder Dashboard (<https://www.coronamelder.nl/nl/faq/1-13-coronamelder-data-dashboard/>).

¹¹ CoronaMelder Dashboard (<https://www.coronamelder.nl/nl/faq/1-13-coronamelder-data-dashboard/>).

Melder ook gedownload heeft. Dit gebeurt door het vergelijken van een lijst met gedeelde sleutels op de server en op de telefoon van de gebruiker. Omdat niet alle apps deze lijst elke dag downloaden, bijvoorbeeld door het gebruik van de pauzeknop, wordt over een periode van twee weken het gemiddeld aantal actieve gebruikers berekend. Deze methode is nader toegelicht in bijlage B van het onderzoeksrapport naar de evaluatie van CoronaMelder.¹²

4.

De leden van de GroenLinks fractie, mede namens de FVD fractie en de 50PLUS fractie, vragen voorts of er inzicht is in de oorzaken dat 3,6 miljoen gebruikers de app niet meer actief gebruiken en of dit technisch van aard is of anderszins.

Sinds de start van CoronaMelder is doorlopend onderzoek gedaan naar de persoonlijke, sociale en omgevingsfactoren die samenhangen met het gebruik van de app. Zo is eind 2021 nog een vijfde tussenstand gepubliceerd waaruit blijkt dat voormalig gebruikers de vatbaarheid voor en ernst van corona iets lager inschatten dan de mensen die CoronaMelder op dat moment nog wel gebruikten.¹³ Daarnaast schatte de groep van voormalig gebruikers de effectiviteit van CoronaMelder veel lager in dan de groep die nog wel gebruiker was.¹⁴ Ook speelt de sociale omgeving een rol. Zo gaven gebruikers van CoronaMelder beduidend vaker aan dat veel mensen in hun omgeving CoronaMelder gebruikten dan voormalig gebruikers.

Er is geen technische oorzaak bekend voor het verschil tussen het aantal downloads van rond de 5,7 miljoen op 12 april 2022 en het geschatte aantal actieve gebruikers op dat moment van 2,4 miljoen. Een deel van het verschil is waarschijnlijk te verklaren door het feit dat mensen een nieuwe smartphone aanschaffen en CoronaMelder dan opnieuw downloaden.

5.

Voornoemde leden merken op dat tot en met 20 februari 2022 bijna 256.000 mensen naar aanleiding van een notificatie een test hebben aangevraagd. Zij vragen hoe dit aantal zich verhoudt tot het totaal aantal aangevraagde testen.

In totaal zijn in de periode sinds de introductie van CoronaMelder ongeveer 31 miljoen testen aangevraagd bij de GGD. Daarvan zijn 327.847 testen aangevraagd naar aanleiding van notificaties in CoronaMelder, dat is ongeveer 1,06% van het totaal aantal bij de GGD aangevraagde testen.¹⁵

6.

Daarnaast merken deze leden op dat inmiddels in totaal 348.970 mensen anderen hebben gewaarschuwd via de app. Hoe verhoudt dit zich tot waarschuwingen via andere kanalen, zo vragen zij.

¹² Bijlage B, Eindrapport «Evaluatie CoronaMelder: een overzicht na 9 maanden»:

<https://www.coronamelder.nl/nl/faq/40-onderzoek-hoe-weten-we-of-coronamelder-helpt-tegen-corona/>.

¹³ Survey LISS panel – Wave 5 – CoronaMelder Evaluatie 25 november 2021. Tilburg University Dr. ir. L.N. van der Laan, N.E. van der Waal, MSc J.M.S. de Wit, PDEng. (Kamerstuk 25 295, nr. 1775).

¹⁴ In vragenlijstonderzoek is gevraagd aan deelnemers hoe zij de bijdrage van CoronaMelder aan het bestrijden van het coronavirus en het verlagen van de verspreiding van het coronavirus inschatten.

¹⁵ CoronaMelder Dashboard (<https://www.coronamelder.nl/nl/faq/1-13-coronamelder-data-dashboard/>).

In de evaluatie van CoronaMelder van mei 2021 is onderzocht hoe CoronaMelder zich verhoudt tot het reguliere BCO.¹⁶ Uit dit overzicht bleek dat van alle testaanvragen over die periode 1,4% was aangevraagd naar aanleiding van een notificatie in CoronaMelder, 14% naar aanleiding van regulier BCO en 85% wegens andere redenen. De meest voorkomende reden was dat mensen naar aanleiding van klachten op eigen initiatief een test aanvroegen. De wijze waarop gegevens uitgevraagd worden bij een testaanvraag is medio 2021 aangepast. Hierdoor is deze analyse over de periode hierna niet langer mogelijk.

7.

Ook vragen zij of er vooraf kwantitatieve criteria zijn geformuleerd wanneer het gebruik van de CoronaMelder effectief is.

CoronaMelder is bedoeld als aanvulling op de reguliere BCO en heeft als doel om *sneller* en *meer* nauwe contacten te bereiken in aanvulling op de reguliere BCO en zo bij te dragen aan het bestrijden van de verspreiding van het virus.

Om dit te meten zijn twee indicatoren gebruikt:

- (1) het aandeel mensen dat een test aanvraag na een melding van CoronaMelder, bij deze aanvraag (nog) geen klachten had en toch positief testte en ook na het testen nooit in het kader van BCO is benaderd door de GGD, en
- (2) het aandeel mensen dat na een melding van CoronaMelder een coronatest aanvraag bij de GGD en op het moment van de testaanvraag nog niet was benaderd was vanuit de reguliere BCO.¹⁷

8.

Zijn er van tevoren prognoses geweest over de verwachte effectiviteit van de CoronaMelder, zo vragen voornoemde leden.

Voordat CoronaMelder landelijk werd geïntroduceerd was er nog geen empirisch bewijs beschikbaar over de werking en effectiviteit van de app. Wel zijn de wetenschappelijke ontwikkelingen in het binnen- en buitenland gevolgd. Zo waren er studies op basis van simulaties. Uit simulaties in het onderzoek van de Universiteit Oxford¹⁸ bleek dat bij een lagere adoptiegraad van tussen de 10 en 20% al effect te verwachten was bij het gebruik van apps voor digitale contactopsporing. Onderzoek van de Universiteit van Utrecht¹⁹ heeft daarnaast de bijdrage van deze apps aangetoond, juist vanwege de snelheid van het waarschuwen van meer contacten. Zij stelden dat bij een dekking van 20% digitale contactopsporing al effectiever is ten opzichte van analoge methoden voor bron- en contactopsporing.

¹⁶ Voor een uitgebreider overzicht en inzicht zie hoofdstuk 2.3.3. van Ebbers, W., Hooft, L., van der Laan, N., & Metting, E. (2021). Evaluatie CoronaMelder: een overzicht na 9 maanden. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/05/28/rapporten-evaluatie-coronamelder-9-maanden>.

¹⁷ Zie ook Ebbers, W., Hooft, L., van der Laan, N., & Metting, E. (2021). Evaluatie CoronaMelder: een overzicht na 9 maanden. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/05/28/rapporten-evaluatie-coronamelder-9-maanden>.

¹⁸ «Digital contact tracing can slow or even stop coronavirus transmission and ease us out of lockdown.» Te raadplegen via: <https://www.research.ox.ac.uk/Article/2020-04-16-digital-contact-tracing-can-slow-or-even-stop-coronavirus-transmission-and-ease-us-out-of-lockdown>.

¹⁹ «Impact of delays on effectiveness of contact tracing strategies for COVID-19: a modelling study.» Te raadplegen via [https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(20\)30157-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(20)30157-2/fulltext).

9.

De leden verwijzen naar de nota van toelichting: «De inzet is om te komen tot een open, weerbare en schokbestendige samenleving. Daarbij is het aannemelijk dat een deel van de bestaande bronmaatregelen en basismaatregelen, in de huidige of andere vorm, een belangrijke rol blijven spelen.» In de komende periode wordt verkend of en, zo ja, hoe de CoronaMelder na begin juli een rol krijgt in de samenleving. Zij vragen op basis van welke criteria dat zal worden beoordeeld.

Op het moment van schrijven van de nota van toelichting werd nog onderzocht wat de toegevoegde waarde van CoronaMelder kon zijn in de lange termijn aanpak, zoals op vrijdag 1 april jl. aan uw Kamer is toegezonden.²⁰ Daarbij is onder meer gekeken naar de effectiviteit van CoronaMelder en de noodzaak en proportionaliteit van de inzet van de app in de verschillende scenario's binnen het verloop van de pandemie.

Zoals toegelicht in de brief van 19 april 2022 acht ik de inzet van CoronaMelder op dit moment niet langer noodzakelijk maar sluit ik niet uit dat dat in het najaar onverhoopt anders kan zijn. De inzet van CoronaMelder wordt heroverwogen als er sprake is van bijvoorbeeld een meer ziekmakende variant van het virus, BCO weer moet worden opgeschaald, er weer grootschalig(er) moet worden getest door de GGD en de inzet van CoronaMelder weer kan bijdragen aan het sneller en meer bereiken van nauwe contacten.

10.

Kunt u bevestigen dat u geen plannen heeft om de CoronaMelder voor andere virussen of ziekten in te zetten, zo vragen de leden van de GroenLinks fractie, mede namens de FVD fractie en de 50PLUS fractie.

Er zijn geen plannen om CoronaMelder voor andere virussen of ziekten in te zetten en dat kan ook niet. Artikel 6d van de Wet publieke gezondheid beperkt de mogelijkheid tot het inzetten van CoronaMelder namelijk specifiek tot het doel van de bestrijding van de epidemie van covid-19, veroorzaakt door het virus SARS-CoV-2.

11.

De leden van de PvdD fractie, mede namens de fracties van FVD, 50PLUS en de Fractie-Otten merken op dat de motivering voor de verlenging bijzonder kort is: «gelet op het hoge aantal besmettingen en de recente versoepelingen is de inzet van de CoronaMelder op dit moment nog steeds aangewezen.»

11a.

Voornoemde leden vragen op welke wijze de vraag of besmetting met het coronavirus onder de huidige omstandigheden een ernstig gevaar voor de volksgezondheid inhoudt, in de afweging omtrent de noodzaak en proportionaliteit van de verlenging is betrokken.

Zoals ook opgemerkt in de nota van toelichting op het besluit werd op dat moment nog onderzocht wat de toegevoegde waarde van CoronaMelder kon zijn in de lange termijn aanpak, zoals deze op vrijdag 1 april jl. aan uw Kamer is toegezonden. Zoals toegelicht in de brief van 20 april 2022 acht ik de inzet van CoronaMelder op dit moment niet langer noodzakelijk maar sluit ik niet uit dat dat in het najaar onverhoopt anders wordt. De inzet van CoronaMelder wordt heroverwogen als er sprake is van een meer ziekmakende variant van het virus, BCO weer moet worden

²⁰ Kamerstukken I 2021/22, 35 526, nr. EA.

opgeschaald, er weer grootschalig(er) moet worden getest door de GGD en de inzet van CoronaMelder weer kan bijdragen aan het sneller en meer bereiken van nauwe contacten.

11b.

Deelt u de opvatting van de fractieleden van de PvdD dat het faciliteren van een van overheidswege verstrekte app die de bewegingen van de persoon monitort met het oog op het mogelijk besmetten van anderen, met de nodige voorzichtigheid dient te geschieden, omdat dit zou kunnen worden beschouwd als een opmaat naar een zogeheten surveillancemaatschappij, zo vragen deze leden.

CoronaMelder was en is op geen enkele wijze een opmaat naar een zogeheten surveillancemaatschappij. De app is samen met een brede community van deskundigen in volledige transparantie ontwikkeld, volgens de principes van *privacy by design*, dataminimalisatie en open source en met hoge eisen aan onder andere toegankelijkheid, privacy en beveiliging. De app heeft daarbij nooit bijgehouden wie de gebruiker is, wie hij ontmoet en waar hij zich bevindt. Bovendien is de app gebaseerd op een wettelijke grondslag specifiek voor de bestrijding van Corona. De app kan dus alleen daarvoor worden ingezet.

11c.

Welke dringende belangen die betrekking hebben op de noodzaak om een op dit moment heersende epidemie te beperken, doen zich naar uw oordeel voor die zo ernstig zijn dat zij het verlengen van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 noodzakelijk maken, vragen voornoemde leden.

Het kabinet achtte de verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie COVID-19 noodzakelijk omdat de inzet van CoronaMelder op dat moment nog een toegevoegde waarde had in de bestrijding van het Coronavirus. Deze toegevoegde waarde is komen te vervallen naar aanleiding van de recente ontwikkelingen waarover ik uw Kamer en ook de Tweede Kamer op 19 april 2022²¹ per brief heb geïnformeerd. Ik heb de inzet van CoronaMelder in navolging hiervan beëindigd.

Zoals toegelicht in deze brief acht ik de inzet van CoronaMelder op dit moment niet langer noodzakelijk maar sluit ik niet uit dat dit in het najaar onverhoopt anders wordt. De inzet van CoronaMelder wordt heroverwogen als er bijvoorbeeld sprake is van een meer ziekmakende versie van het virus, BCO weer moet worden opgeschaald en/of er weer grootschalig(er) moet worden getest door de GGD, waarbij de inzet van CoronaMelder bij kan dragen aan het sneller en meer bereiken van nauwe contacten.

12.

Voorts verwijzen deze leden naar het brieffrapport 2021–0092 van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, getiteld «CoronaMelder: modelstudie naar effectiviteit. Digitaal contactonderzoek in de bestrijding van COVID-19», waarin op pagina 3 wordt opgemerkt dat in de periode van vier maanden van het onderzoek is gebleken: «De R-waarde (het gemiddeld aantal nieuwe besmettingen dat een besmet persoon veroorzaakt) was 12,7 procent lager door de combinatie van testen, het reguliere bron- en contactonderzoek en de CoronaMelder. De bijdrage van de app aan dit percentage is 0,3 procent. In de onderzochte periode gebruikte 16 procent van de Nederlanders de app.»

²¹ Kamerstukken II 2021/22, 25 295, nr. 1837.

12a.

Deze leden vragen of niet moet worden geconstateerd dat noodzaak en proportionaliteit van de voorgestelde verlenging ontbreekt, als de bijdrage van de app blijkens het onderzoek nog geen 0,3% bedraagt.

Aangezien de omikronvariant veel minder ziekmakend is dan eerdere varianten van het virus en bovendien de BCO is afgeschaald, er veel minder GGD testen worden afgenomen en het quarantaine advies is gewijzigd ontbreekt op dit moment inderdaad de noodzaak voor de inzet van CoronaMelder. Vandaar dat ik de inzet van CoronaMelder met ingang van 22 april 2022 heb beëindigd.

Dat doet echter niet af aan het feit dat de inzet van CoronaMelder mijns inziens eerder wel noodzakelijk en proportioneel was en dat ook weer opnieuw kan zijn als zich onverhoopt weer een meer ziekmakende variant van het virus voordoet. Daarbij acht ik van belang dat CoronaMelder de afgelopen periode aangetoond een kleine maar wel degelijk merkbare toegevoegde waarde heeft gehad in het voorkomen van de verdere verspreiding van het virus. Bij hoge besmettingsaantallen en recente versoepelingen was de kans aanmerkelijk dat mensen in aanraking kwamen met iemand die later besmet bleek. Het aantal mensen dat anderen via de app waarschuwde is in de afgelopen periode ook gestegen waarbij het aantal gedeelde sleutels medio februari en maart 2022 een recordhoogte bereikte. Daar komt bij dat CoronaMelder slechts een zeer beperkte privacyimpact heeft; er wordt immers niet bijgehouden wie de app gebruikt, waar de gebruiker is en wie hij of zij ontmoet.

12b.

De leden van de PvdD fractie, mede namens de fracties van FVD, 50PLUS en de Fractie-Otten merken op dat niet valt te ontkennen dat 0,3% bijdrage altijd nog meer is dan als de CoronaMelder er niet zou zijn. Als daarin voldoende grond zou kunnen worden gevonden om de CoronaMelder te handhaven, dan zou dat tot de bizarre redenering leiden dat er grond is om die CoronaMelder eeuwig te handhaven. Acht u zo'n redenering aanvaardbaar, zo vragen zij.

Het eeuwig handhaven van CoronaMelder is niet in overeenstemming met de bedoeling van Tijdelijke wet notificatieapplicatie en de wetsgeschiedenis; de effectiviteit en toegevoegde waarde zal steeds weer moeten worden gezien en beoordeeld en dat is nu dus ook gebeurd.

De inzet van CoronaMelder is alleen aan de orde zolang dit bijdraagt aan het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus en er tevens een noodzaak is om grootschalig BCO uit te voeren, grootschalig(er) te testen door de GGD en als een notificatie van CoronaMelder bij nauw contact leidt tot een handelingsadvies voor gebruikers. Zoals ook aangegeven in mijn beantwoording hierboven, wordt op dit moment niet aan deze voorwaarden voldaan en heb ik daarom dan ook besloten de inzet van CoronaMelder per 22 april 2022 te beëindigen.

13.

Het rapport «Evaluatie CoronaMelder een overzicht na 9 maanden» van 28 mei 2021 heeft als ondertitel «Een kleine maar merkbare toegevoegde waarde tijdens de lockdown, met een groter potentieel bij een heropende samenleving». Inmiddels is de samenleving al enige tijd heropend en is er sprake van een explosie van besmettingen blijkend uit testen van personen die een test hebben aangevraagd zo merken voornoemde leden op.

13a.

Zij vragen welk percentage van degenen die een test hebben aangevraagd personen zonder klachten betreft.

Het is niet bekend welk percentage van de personen die een test hebben aangevraagd, geen klachten had. Wel kan ik een toelichting geven op het aantal uitgevoerde testen. Hiervan is bekend dat sinds december 2020²² 55% van de mensen die zich heeft laten testen naar aanleiding van een melding in CoronaMelder geen klachten had.²³ Daarvan bleken 9360 mensen daadwerkelijk besmet te zijn.

13b.

Deze leden vragen voorts welk percentage van de inwoners van Nederland met een leeftijd boven de 12 jaar in 2022 de app had «aanstaan».

Op 12 april 2022 waren er in totaal 2.297.311 actieve gebruikers van CoronaMelder. Ervan uitgaande dat de gebruikers van de app ouder dan 12 jaar waren, betekent dit dat 14,98% van de Nederlandse bevolking boven de 12 jaar op dat moment een actieve gebruiker van CoronaMelder was.

13c.

Heeft de regering na de rapporten van mei 2021 nader onderzoek laten verrichten naar de effectiviteit van de CoronaMelder, zo vragen deze leden.

Het rapport uit mei 2021 betreft het overzicht van de evaluatie van CoronaMelder zoals deze na landelijke introductie is uitgevoerd. Ook na het afronden van deze evaluatie is nog altijd doorlopend aandacht geweest voor de persoonlijke, sociale en omgevingsfactoren die samenhangen met het gebruik van CoronaMelder.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers

²² Deze gegevens zijn niet beschikbaar voor oktober en november 2020.

²³ Het betreft hierbij in totaal 158.939 mensen (peildatum: 12 april 2022).